

Pasaulinīs fantastikos Aukso fondas

Harry Harrison

ŽIEMA EDENE

PIRMA KNYGA

Knygute.lt

Harry Harrison
ŽIEMA EDENE, PIRMA KNYGA
Mokslinis fantastinis romanas

DAUGIAMILIJONINIS BESTSELERIS !!!

Šį pasaulį valdo mąstantys dinozaurai. Visos kitos gyvybės formos, tarp jų ir žmogus, turi arba paklusti milžiniškiems ropliams, arba žūti. Jaunąjį medžiotoją Keriką dinozaurai užsiaugino kaip slaptą ginklą prieš žmones. Tačiau Kerikas pabėga. Nūnai jis aršiausias dinozaurų civilizacijos priešas...

Iš anglų kalbos vertė BRONIUS BRUŽAS
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
317 tomas. Serija įkurta 1990 m.
Harry Harrison - WINTER IN EDEN
New York, ibooks, 2001

Copyright © by Harry Harrison, 1986
Cover art copyright © by Jose Oliveur, 1995
Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2004
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

*Viešpats Dievas užveisė sodą Edene, **rytuose**, ir ten įkurdino žmogų, kurį buvo padaręs.*

*Tada Kainas paliko Viešpaties artumą ir apsigyveno Nodo krašte, **į rytus** nuo Edeno.*

PRADŽIOS KNYGA

PROLOGAS: KERIKAS

Gyvenimas nebėra toks lengvas kaip anksčiau. Pernelyg daug pokyčių, per daug žuvusiųjų, žiemos tapo per ilgos.

Tačiau taip buvo ne visada. Puikiai prisimenu stovyklavietę, kurioje gimiau, prisimenu tris tenykštes šeimas, ilgas dienas, draugus, gardų maistą. Per šiltuosius metų laikotarpius gyvendavome šalia milžiniško, kupino žuvų ežero. Būtent su juo siejasi pirmieji mano atsiminimai. Pamenu, kaip žvelgdavau į ramų tyvuliuojantį vandenį, regėdavau gigantiškus kalnus, dunksančius kitoje telkinio pusėje, jų viršūnes, pabalusias nuo pirmojo žiemos sniego. Kai snaigės aplipdavo mūsų palapines, medžiotojai išsiruošdavo kelionėn į kalnus. Aš nekantraudamas laukiau, kada užaugsiu, nes troškau medžioti elnius ir plačiaragius jų giminaičius.

Paprastas pasaulis, sklidinas paprastų malonumų, pranyko amžiams. Viskas pasikeitė, bet ne į gerąją pusę. Kartais pabundu naktimis ir jaučiu

save betrokštanti, kad nieko tokio nebūtų įvykę. Sutinku, tai kvailos mintys, nes dabartinis pasaulis pakito visais atžvilgiais. Mano įsivaizduojama egzistencijos visuma pasirodė besanti menka realybės kertelė. Ežeras ir kalnai tebuvo maža dalis srities, priklausiusios didžiuliam žemynui, kuris ribojosi su beribiu rytuose plytinčiu vandenynu.

Taip pat buvau girdėjęs apie murgus, kurių išmokau nekęsti gerokai anksčiau, nei pirmą kartą su jais susitikau. Mūsų kūnai šalti, tuo tarpu jų - šalti. Ant mūsų galvų auga plaukai, medžiotojai želdinasi barzdas, medžiojami gyvūnai irgi turi karštą kraują bei kailius, ko nepasakysi apie murgus. Jų gyslas stingdo ledas, oda - glotni ir žvynuota, savo nagais bei iltimis jie įnirtingai plėšo grobį. Tų siaubingų milžinų reikia prisibijoti. Ir nekęsti. Žinojau, jog murgai veisiasi šiltuose vandenyse ir pietinės srities sausumoje. Jie negalėjo išverti atšiauraus oro, todėl mums nekėlė jokių rūpesčių.

Kaip minėjau, padėtis pasikeitė, ir su siaubingais padariniais, su kuriais, deja, niekam nelemta susidoroti. Bėda ta, jog tam tikri murgai, pasiva-

dinę jilanėmis, protingi, kaip ir tanai. Su didžiu gailėsčiu turiu pripažinti, kad mūsų žemės tėra menkutė jilanių pasaulio dalis. Mes gyvename gigantiško žemyno šiaurėje. O pietuose, nuo vieno vandenyno iki kito, knibždėte knibžda jilanių.

Tačiau tai dar ne pati blogiausia naujiena. Už rytinio vandenyno plyti dar didesni žemynai - ten nėra jokių medžiotojų. Vien tik jilanės. Visas pasaulis priklauso joms, išskyrus mūsų mažąją sritį.

Dabar atskleisiu patį kraupiausią dalyką apie jilanes. Jos nekenčia mūsų lygiai taip pat nuožmiai, kaip ir mes - jų. Tai nėra trupučio mums nerūpėtų, jei tie padarai tebūtų milžiniški bukapročiai žvėrys. Likę šiaurėje, kur šalta, mes lengvai jų išvengtume.

Tačiau kai kurios jilanės savo protu bei žiaurumu prilygsta medžiotojams. Nė nenutuokiu, kiek jų tiksliai yra. Užtenka pasakyti, kad jos apgyvendino bemaž visus didžiosios Žemės kampelius.

Visa tai žinau, nes užaugau jilanių nelaisvėje ir daug ko iš jų išmokau. Bėgant metams, gerokai priblėso siaubas, kuris užplūdo, kai buvo nužudy-

tas mano tėvas ir kiti samado nariai. Įšmokęs jilanių kalbą tapau vienu iš jų, užmiršau, jog esu medžiotojas, netgi pradėjau vadinti žmones ustuzais, purvinais parazitais. Visos jilanės paklūsta viršiausiai, kiekvieną gyvenimo aspektą kontroliuojančiai, valdovei, miesto eistai. Kadangi su pastarąja, vardu Veintė, artimai bendravau, aplinkinės žvelgė į mane, tarsi priklausyčiau iškiliausiujų sluoksniui, ir aš labai gerai apie save galvojau.

Vandenyno pakrantėje, beveik užaugusiame gyvajame Alpė-asakos mieste, apsistojo jilanės, kurias vis atšiauresnės žiemos privertė išsikelti iš tolimojo kitame žemyne klestėjusio miesto - būtent šaltis paskatino mano tėvą ir tanus iš jo samado ieškoti maisto pietuose. Jilanės perplaukė vandenyną, įkūrė miestą ant mūsų krantų ir ėmė žudyti pastebėtus tanus. Šie irgi naikino šaltakraujes būtybes, vos tik jas išvysdavo.

Daugybę metų nieko apie tai nežinojau. Mano vaikystė prabėgo tarp jilanių, todėl savo mąstysena nė kiek nuo jų nesiskyriau. Kai prasidėjo karas, žvelgdamas į priešus temačiau purvinus

ustuzus, o ne brolius tanus. Viskas pasikeitė pabendravus su belaisviu, vardu Herilakas, samadaru, tanų vadovu, kuris perprato mane geriau, negu aš pats - save. Šnekėjau su juo kaip su priešū, o Herilakas kreipėsi į mane tarsi į giminaitį. Gan greitai prisiminiau ne tik savo vaikystės kalbą, bet ir ankstesnį gyvenimą, motiną, artimuosius, bičiulius. Jilanės neturi šeimų, tarp kiaušinius dedančių driežų nepamatysi žindomų kūdikių, draugystė neįmanoma ten, kur viešpatuoja beširdiška moterų valdžia, kur vyrai visam gyvenimui uždaromi į aptvarus.

Herilakas įrodė, jog esu tanas, ne jilanė. Aš jį išvadavau, ir mudu pabėgome. Iš pradžių dėl to gailėjausi, bet atgal grįžti negalėjau, nes prieš sprukdamas vos nenudobiau Veintės, miesto eistos. Įsiliejęs į samadus, šeimyninius tanų sambūrius, kartu su jais gelbėjausi nuo mano buvusių bendražygių antpuolių. Tiesa, dabar radau tokią draugystę, kokios negalėjau įsivaizduoti bėsdamas tarp svetimos rasės padarų. Susitikau su Armana, parodžiusia man tai, apie ką neturėjau jokio supratimo, pažadinusia anksčiau nepažino-

tus jausmus. Armana, kuri išnešiojo mano sūnų.

Mūsų gyvybėms nuolat grėsė mirtinas pavojus. Veintė su savo kariūnėmis negailestingai persekiojo samadus. Mes grūmėmės, retsykiais iškovodavome pergales, netgi užgrobėme šiek tiek gyvųjų jų ginklų, mirtinų lazdų, žudančių bet kokio dydžio gyvius, todėl galėjome nusigauti toli į pietus, medžioti ir valgyti ten knibždančius murkus, naikinti mus puolančius plėšrūnus. Tačiau tanus vėl užgriuvo Veintė, kuriai niekada nepristigdavo kovotojų, atkeliaujančių iš kitos vandenyno pusės. Mums teko leistis į žygį.

Šį kartą išlikusieji gyvi perkopė apsnigtus kalnynus ir tokiu būdu išsigelbėjo nuo persekiotojų, nes jılanės negalėjo pakęsti šalčio. Mes galvojoje, jog daugiau nereikės žvilgčioti per petį baiminantis dėl savo saugumo.

Ilgą laiką taip ir buvo. Už kalnų susidūrėme su tanais, kurie ne tik medžiojo, bet ir užsiėmė žemdirbyste. Savo slaptame slėnyje prižiūrėjo pasėlius, žiedė puodus, audė drobes, gamino ir kūrė daug kitų nuostabių dalykų. Saskai - taip save vadino aptikti žmonės - tapo mūsų drau-

gais, nes jie garbino į mastodontą įsikūnijusį dievą. Mes atvedėme savo mastodontus pas saskus ir nuo tada ramiai gyvenome jų lomoje.

Kol mus rado Veintė.

Tuomet supratau, jog mes nebeturime kur bėgti. Privalėjome kautis tarytum į kampą įspeisti žvėrys. Iš pradžių niekas manęs nesiklausė, nes jie taip gerai nepažinojo priešų. Vis dėlto medžiotojams netrukus paaiškėjo, kad jilanės nenumanė, ką reiškia ugnis. Mums derėjo nunešti fakelus į priešų miestą ir parodyti griaunamąją liepsnų galią.

Štai ką mes padarėme - sudeginome Alpe-asaką, o kelias išgyvenusias jilanes išvijome į jų kraštus, plytinčius už vandenyno. Gerai, kad jų nenudėjome, nes viena iš tremtinių buvo Engė, mano mokytoja ir bičiulė. Ji smerkė žudymą, mažą to, vadovavo negausiai grupei pasekėjų, suteikusių sau Gyvenimo Dukterų vardą, tikėjusių gyvybės šventumu. Kaip gaila, kad ne jos vienos liko gyvos.

Ugnyje paskendusio miesto lemties išvengė ir Veintė. Neapykanta trykštanti būtybė pabėgo

išplaukusi į jūrą uruketu, milžinišku gyvu laivu, kuriuo naudojosi jilanės.

Tai, kas įvyko, jau praeityje. Dabar, aplinkui plevenant miesto pelenams, aš stoviu ant kranto ir maštau, ko reikėtų tikėtis iš ateities, kokių darbų būtina imtis.

***Tharman i ermani lasfa katiskapri ap
naudinz modia - em bleit hepellin er
atta, so faldar elka ensi hammar.***

*Tarmos iš žvaigždžių gali žiūrėti į medžio-
toją su pasitenkinimu - bet tie žvilgsniai
šalti ir jie neuždegs laužo.*

Marbakų priežodis.

Silpnėjanti audra nuslinko į jūrą. Pasislėpęs po liūtis marška tolimas uruketą dingo iš akiračio. Staiga jis vėl pasirodė, lietui praslinkus pro šalį, tamsus pavidalas putotų bangų fone. Pro debesų properšą sužibusi, link vakarų horizonto besilei- džianti saulė užliejo uruketą rausvai gelsvu švy- tėjimu ir išryškino jo peleko kontūrus. Po akimir-

kos didysis padaras pranyko tirštėjančiose suteduose. Seklumoje stovintis Herilakas pakratė įkandin ietį bei nuožmiai, griausmingai suriko:

- Juos irgi reikėjo sunaikinti, visus iki vieno! Niekas neturėjo pabėgti!

- Žudynės liovėsi, - nuvargusiu balsu tarė Kerikas. - Baigta. Mes laimėjome. Išpjovėme murgus, paleidome dūmais jų miestą. - Medžiotojas mostelėjo į medžius, rūkstančius užnugaryje. - Tu atkeršijai su kaupu. Už kiekvieną nužudytą samadonarij sudeginai po holtį priešų. Savo žodį ištesėjai. Už kiekvieną užmuštą vyrą, moterį, vaiką nudėjai tiek murgų, kiek turi rankų ir kojų pirštų. To užteks. Pamirškime tuos, kurie išleido paskutinį kvapą, ir pagalvokime apie gyvuosius.

- Tu šnekėjai su vienu iš jų, leidai baidyklei pabėgti. Mano ranka su ietimi drebėjo... tu pasielgei negerai.

Matydamas, kaip bendražygis niršta, Kerikas pats pajuto kylantį pyktį, bet vargais negalais susitvardė. Po dienos įvykių jie visi taip išseko, kad vos pastovėjo ant kojų. Be to, derėtų prisiminti, jog Herilakas pakluso įsakymui nežudyti

Engès ir leido jam kalbėtis su jilane.

- Tau visi murgai atrodo vienodi. Manai, kad juos paprasčiausiai reikia naikinti. Tačiau toji buvo mano mokytoja, ir ji skiriasi nuo kitų. Jei murgai išklausytų jos, patikėtų ja, šis karas greičiausiai baigtųsi...